

Садржај

- Водич о правима дијаспоре из БиХ
- „Мапирање дијаспоре из Босне и Херцеговине“
- У Сарајеву одржан IX Конгрес Свјетског савеза дијаспоре Босне и Херцеговине
- Одржани 10. „Дани Босанскохерцеговачко-америчке академије умјетности и наука“
- Конференција “Значај дијаспоре за Босну и Херцеговину”
- Босанска Крупа: Одржан ”БХ Роотс - Промотинг ЕУ Валуес”
- Боровац: Желимо већи утицај исељеништва на развој Босне и Херцеговине
- Боровац: Активности на изради оквирне стратегије БиХ о сарадњи са исељеништвом
- Цирих: Одржана 25. годишња Скупштина Матице БиХ
- Вијеће страних инвеститора: Пословни барометар 2018.
- 30. Сарајевски сајам књига: Одржано 29 промоција дјела аутора и издавача из дијаспоре
- Културна и друштвена историја народа Босне и Херцеговине – Уџбеник за допунску наставу за 5, 6, 7, 8. и 9. разред основне школе за дјецу у исељеништву
- Школа босанског језика у Новом Јужном Велсу за дјецу узраста од 7. до 10. разреда
- Одржана прослава Јубиларни 20. сусрети БХ допунских школа у Великој Британији
- “Дијаспора за развој”: Посјета општинама Кључ, Сански Мост и Приједор
- Учешће дијаспоре из БиХ у Шведској у трговини и предузетништву у БиХ

Увод

Поштовани читаоци,

Пред вама је трећи број Билтена за исељеништво, који издаје Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине с циљем унапређења комуникације и информисаности нашег исељеништва о догађајима у Босни и Херцеговини, односно о активностима овог министарства.

У претходна два броја детаљније смо вас информисали о документу Политика о сарадњи са исељеништвом, те низу активности Министарства за људска права и избјеглице и осталих институција надлежних за област исељеништва, које су предвиђене овим документом.

Бројне активности које су уследили након усвајања овог документа доказ су озбиљне намјере и пуне преданости Министарства да сарадња са исељеништвом буде постављена као приоритетна активност и то на сасвим другачијим основама и начину него што је то рађено до сада.

У овом издању Билтена можете, између осталог, да се информишете о публикацији “Мапирање дијаспоре из Босне и Херцеговине” у којој су представљени резултати истраживања дијаспоре из Босне и Херцеговине које је проведено у десет земаља (Аустралија, Аустрија, Данска, Њемачка, Италија, Холандија, Словенија, Шведска, Швајцарска и Сједињене Америчке Државе), IX Конгресу Свјетског савеза дијаспоре Босне и Херцеговине, 10. „Данима Босанскохерцеговачко-америчке академије умјетности и наука“, Конференцији “Значај дијаспоре за Босну и Херцеговину”, активностима у оквиру пројекта „Дијаспора за развој“, те активностима институција Босне и Херцеговине и невладиних организација из дијаспоре и Босне и Херцеговине.

Ово је и прилика да Вас позовемо да дате и лични допринос унапређењу сарадње између Босне и Херцеговине и њеног исељеништва. Отворени смо и радујемо се свим вашим приједлозима и сугестијама које ће да допринесу бољем међусобном разумијевању и снажењу сарадње.

Ваш Сектор за исељеништво Министарства за људска права и избјеглице

Водич о правима дијаспоре из БиХ

У партнерству са Министарством за људска права и избјеглице БиХ, Групација Наша перспектива је припремила „Водич за дијаспору из БиХ – Како остварити основна људска права у БиХ“?. Водич је намијењен особама поријеклом из Босне и Херцеговине које бораве ван њених граница, те има за циљ да овој групи олакша кориштење права у земљи поријекла.

Водич на једном мјесту наводи листу људских права од интереса исељеништву из БиХ, те даје практична упутства за остваривање истих, а све у циљу да се исељеништву приликом боравка у БиХ олакша приступ правима.

„Када посматрамо наше законодавство, можемо рећи да исељеништво из Босне и Херцеговине, као и остали грађани БиХ, уживају сва могућа права у БиХ. Међутим, у пракси неинформисаност и компликоване процедуре онемогућавају исељеницима ефикасно кориштење права у земљи поријекла. Исељеништву из Босне и Херцеговине, као посебној, многобројној и специфичној групи бх. друштва, која даје огроман допринос развоју, неопходно је креирати посебне механизме који ће олакшати остваривање њихових права у БиХ“, истакао је Армин Алијагић испред Групације Наша перспектива.

Групација Наша перспектива је основана 2010. године и спроводи активности усмјерене на укључивање дијаспоре у развој БиХ. Групацију чине НВО Наша перспектива, Глобална развојна мрежа бх. дијаспоре, Бизнис центар бх. дијаспоре и Бизнис форум бх. дијаспоре – БХдиаФор. У свом досадашњем раду, Групација је остварила сарадњу са релевантним институцијама и организацијама у БиХ, инвеститорима бх. поријекла у иностранству, као и водећим бх. организацијама широм свијета.

Водич је припремљен у склопу МАТРА пројекта “Јачање улоге бх. дијаспоре у креирању политика у Босни и Херцеговини“, који финансира Амбасада Краљевине Низоземске у БиХ.

„Мапирање дијаспоре из Босне и Херцеговине“

Публикација “Мапирање дијаспоре из Босне и Херцеговине” представља резултате истраживања дијаспоре из Босне и Херцеговине које је спроведено у десет земаља (Аустралија, Аустрија, Данска, Њемачка, Италија, Холандија, Словенија, Шведска, Швајцарска и Сједињене Америчке Државе).

Политиком о сарадњи са исељеништвом у циљу 3.1. предвиђене су активности које се односе на промоцију исељеништва и његових развојних ресурса, што укључује и мапирање дијаспоре из Босне и Херцеговине.

Мапирање дијаспоре је спроведено у оквиру пројекта “Уврштавање концепта миграција и развоја у релевантне политике, планове и активности у Босни и Херцеговини (БиХ): Дијаспора за развој (D4D)”, којем је претходило закључење Меморандума о разумијевању између Министарства за људска права и избјеглице БиХ, Швајцарске Конфедерације, коју заступа федерална канцеларија за спољне послове путем Швајцарске агенције за развој и сарадњу, коју представља Амбасада Швајцарске у БиХ, Међународне организације за миграције, која дјелује путем своје мисије у Босни и Херцеговини и Развојног програма Уједињених нација у БиХ, за које је Предсједништво Босне и Херцеговине на 35. редовној сједници одржаној 10.05.2017. године дало одобрење.

Истраживање је спроведено у десет земаља с циљем да се обезбиди преглед друштвено-економског профила дијаспоре из Босне и Херцеговине, укључујући демографске, социолошке, економске и друштвено-културолошке податке. Посебан фокус је стављен на мапирање друштвено-економских и професионалних аспеката. Такође, током мапирања су испитани ставови припадника дијаспоре према Босни и Херцеговини и институцијама у Босни и Херцеговини, њихова историја и обрасци мигрирања, пут и тренутни степен интеграције у одредишним земљама, као и њихове пријашње и тренутне везе са Босном и Херцеговином.

На основу спроведеног истраживања које је радио међународни и интердисциплинарни тим истраживача и то др. Хариз Халиловић, др. Јасмин Хасић, др. Џенета Карабеговић, др. Ајлина Карамекић-Муратовић и др. Нермин Оруч, у координацији са Међународном организацијом за миграције (ИОМ) Мисијом у БиХ и Министарством за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине израђена је публикација “Мапирање дијаспоре из Босне и Херцеговине”.

Напомињемо да садржај публикације “Мапирање дијаспоре из Босне и Херцеговине”, укључујући налазе представљене у овој публикацији, не одражавају нужно мишљења Министарства за људска права и избјеглице БиХ, Владе Швајцарске, UNDP у БиХ и ИОМ у БиХ.

У Сарајеву одржан IX Конгрес Свјетског савеза дијаспоре Босне и Херцеговине

У Сарајеву је, у суботу 7. јула 2018. године, одржан IX Конгрес Свјетског савеза дијаспоре Босне и Херцеговине (ССДБиХ) под покровитељством председавајућег Предсједништва Босне и Херцеговине Бакира Изетбеговића и подршку Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине.

На отварању Конгреса, присутнима су се обратили председавајући Предсједништва Босне и Херцеговине Бакир Изетбеговић, министрица за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине Семиха Боровац, предсједник Свјетског савеза дијаспоре Босне и Херцеговине. Током Конгреса одржана су два округла стола: Улога дијаспоре у економском развоју Босне и Херцеговине и Очување идентитета, културе и језика грађана Босне и Херцеговине у дијаспори.

Током Конгреса одржана су два округла стола: Улога дијаспоре у економском развоју Босне и Херцеговине и Очување идентитета, културе и језика грађана Босне и Херцеговине у дијаспори.

Учесници Округлог стола Бизнис групе Свјетског савеза дијаспоре Босне и Херцеговине: др.сци. Анес Церић ССД БиХ, Маида Бећировић – ФИПА, Мирсад Јашарспахић, Привредна/господарска комора Федерације БиХ, Суад Бешлић – представник привредника из дијаспоре улагача у БиХ, Мр. Сулејман Табаковић, дипл.правник и Санел Јакуповић, БХдиаФор у својим излагањима разматрали су стање и перспективе развоја улагања и пословне сарадње босанскохерцеговачке дијаспоре са релевантним структурама у Босни и Херцеговини.

Поздравили су уложене напоре релевантних институција и организација у Босни и Херцеговини

и дијаспори у протекле двије године на промоцији босанскохерцеговачке дијаспоре као једног од кључних фактора који може генерисати и убрзати друштвено економски развој Босне и Херцеговине у свим сегментима.

Учесници округлог стола на тему „Очување идентитета, културе и језика грађана Босне и Херцеговине у дијаспори“ Харис Халиловић, ССД БиХ, Фатима Велаџић, Шведска и Мухидин Чолић, Институт за језик УНСА су презентирали рад допунских школа у Њемачкој, Шведској и Данској. Поздрављени су напори институција власти у БиХ везани за штампање уџбеника за допунску наставу дјеце у исељеништву од 5. до 9. разреда, али је истакнуто да је потребан и даљњи ангажман како би се ова област регулисала.

Делегати су изабрали и ново руководство Свјетског савеза дијаспоре Босне и Херцеговине. За предсједника поново је изабран Хасан Шеховић (Турска), а за потпредсједнике Хамдија Малић (Хрватска) и Тамара Смајловић (Италија).

Новоименовани чланови Главног одбора ССД БиХ су: Хасан Шеховић (Турска), Ахмет Кемал Баусак (Турска), Мухамед Сирановић (Енглеска), Алмир Балихоџић (Аустрија), Џенан Новић (Норвешка), Јасмин Бајрић (Шведска), Един Хајдер (Данска), Бењамин Хелег (Данска), Жељка Шећербеговић (Данска), Неџад Солуновић (Њемачка), Сафет Алиспахић (Аустралија), Хамдија Малић (Хрватска), Хајрудин Исовић (Њемачка), Тамара Смајловић (Италија), Керим Диздар (Словенија), Јасмин Халкић (Канада) и Жељко Јавор (Холандија).

Одржани 10. „Дани Босанскохерцеговачко-америчке академије умјетности и наука“

Десети “Дани Босанскохерцеговачко-америчке академије умјетности и наука (BHAAAS)”, под покровитељством Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине, одржани су на Јахорини од 21. до 24. јуна.

На овој мултидисциплинарној конференцији учествовали су бројни угледни професори, доктори, академици и други угледници из свијета науке, културе и умјетности. “Дане BHAAAS” је посјетило око хиљаду учесника из 24 земље свијета, одржано је 27 симпозија, многи округли столови и панел дискусије са више од 375 предавача.

Прва два дана конференције била су у знаку техничких и природних наука, те дјечије психијатрије. Посебну пажњу привукао је дводневни трансдисциплинарни симпозиј из области раног раста, развоја и раног учења којем је присуствовала и Геета Нарауан, шефица Уреда UNICEF-а за Босну и Херцеговину.

Субота је била дан за медицинске науке, а говорило се о лијечењу карцинома дојке, хирургији, неурохирургији, кардиоваскуларној хирургији, те пластичној хирургији, док је задњи дан конференције био резервиран за Интернационалне симпозије из механичког инжењерства, опште и абдоминалне хирургије, интензивне медицине, кардиологије, те друштвених и хуманистичких наука.

Овогодишњи програм “Дана BHAAAS” био је обogaћен еминентним културним догађајима попут изложбе доајена бх. сликарства Сафета Зеца, позоришне представе “Књига мојих живота”, концерт Сарајевске филхармоније, као и изложбом “Сјећања у камену” аутора антропологиње Амиле Бутуровић, фотографа Велибора Божовића и кипара Адиса Фејзића.

BHAAAS је на најбољи начин обиљежио јубилеј свог постојања организацијом највеће стручне конференције на Балкану, која је окупила стотине успешних стручњака, те помогла у успостављању њихове сарадње. Овогодишњи “Дани BHAAAS” су омогућили да по први пут у нашој земљи буду презентирани најновије технологије које се користе у медицини (попут роботике), те угосте врхунски медицински стручњаци из најугледнијих клиника у Европи и свијету. Не треба заборавити ни потписивање сарадње са ЦИГРЕ, те реализацију отварања Техничког музеја, што је веома важно, јер је БиХ једина земља у Европи која нема овакав музеј.

BHAAAS позива научнике, стручњаке, студенте, културне раднике и експерте из различитих области, у дијаспори и БиХ, да присуствују наредним “Данима BHAAAS”, али и државне институције и угледне компаније да подрже овај веома значајан пројекат за нашу земљу.

Конференција “Значај дијаспоре за Босну и Херцеговину”

У Сарајеву је половином јуна одржана Конференција “Значај дијаспоре за Босну и Херцеговину”, којој је присуствовало више од 100 учесника, укључујући представнике организација исељеништва из Босне и Херцеговине и успјешне појединце, представнике амбасада у Босни и Херцеговини, међународних организација, институција на државном и ентитетском нивоу, јединица локалне самоуправе и невладиних организација. Конференцију је отворила министрица за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине Семиха Боровац.

У обраћању скупу нагласила је да је циљ Министарства да јача везе између Босне и Херцеговине и њене дијаспоре и да за Босну и Херцеговину дијаспора значи много више од самог броја. Додала је да се не смије пропустити прилика да једни другима пружимо руку и докажемо како је сарадња Босне и Херцеговине и дијаспоре од обостраног интереса.

Током Конференције учесници су активно указивали на значај улоге дијаспоре у друштвено-политичком животу у Босни и Херцеговини кроз учешће у креирању јавних политика, инвестирању, преносу знања, и нагласили значај сарадње са јединицама локалне самоуправе. Излагачи на Конференцији и представници дијаспоре су поздравили организовање овог догађаја, као и подршку свим будућим догађајима који подразумевају активно учешће дијаспоре на начин да укажу на велике и значајне капацитете исељеништва из БиХ. Овом приликом су позвали све институције, на свим нивоима власти у БиХ да се активније укључе у комуникацију и сарадњу са исељеништвом с циљем пружања квалитетнијих услуга исељеништву, стварања услова за веће учешће исељеништва у развоју БиХ, нарочито у области инвестирања и преноса знања, те промоцији исељеништва.

Највећи број адреса битан за инвестиције исељеништва налази се на локалном нивоу, те је стога наглашена важност већег ангажмана јединица локалне самоуправе за бољу сарадњу са исељеништвом и пружања квалитетније услуге исељеништву. Укључивање потенцијала исељеништва у локалне развојне планове у координацији са Министарством за људска права и избјеглице БиХ такође представља значајан корак напријед ка креирању повољних услова за привлачење инвестиција дијаспоре.

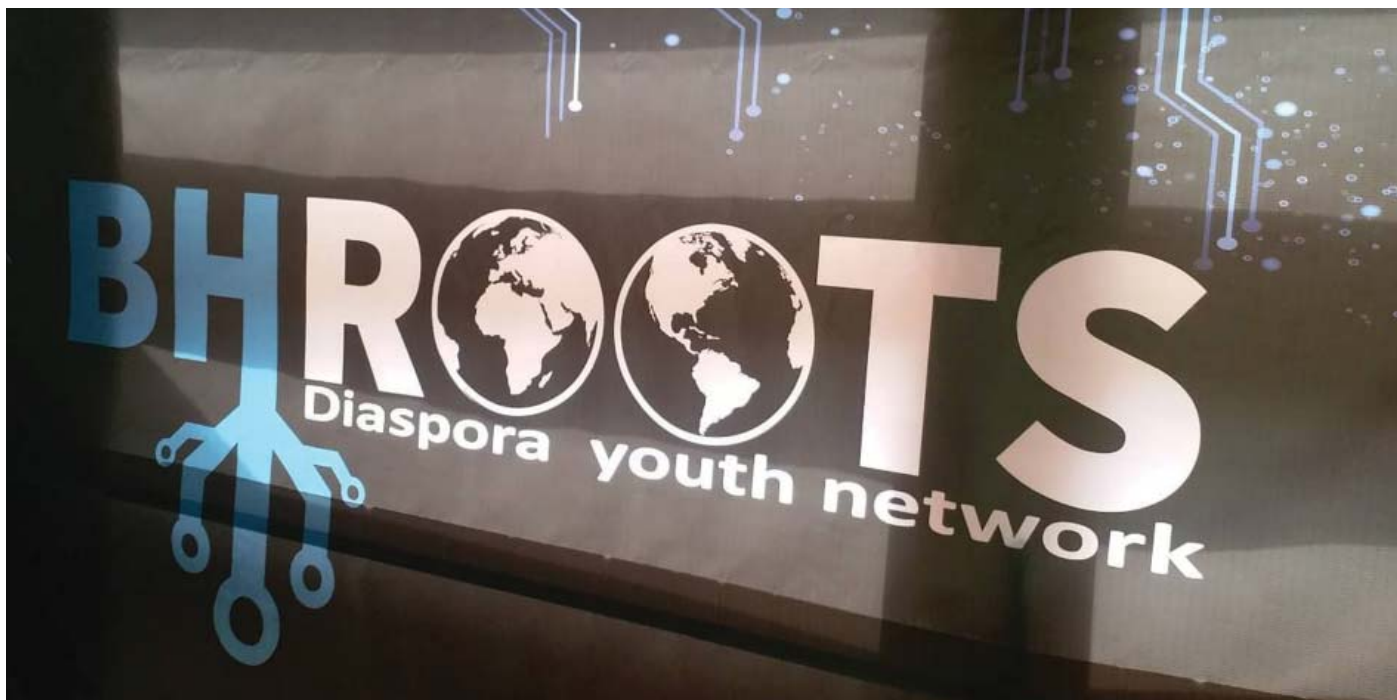
По питању преноса знања из дијаспоре,

учесници конференције су сагласни да се институције на свим нивоима власти требају активније укључити у кориштење великих људских ресурса у исељеништву у циљу развоја БиХ. Поздрављају активности Министарства за људска права и избјеглице БиХ које се односе на резултате истраживања проведеног кроз Мапирање исељеништва у десет земаља пријема, као и ангажман на унапређењу комуникације са исељеништвом кроз израду Плана комуникације са исељеништвом чији ће изричит циљ бити привлачење друге и треће генерације младих у исељеништву, те промоција потенцијала Босне и Херцеговине.

Током дискусије учесници Конференције су истакли да је потребно захтјеве дијаспоре унијети у све планове и политике релевантних надлежних институција у БиХ. Такође, нагласили су да постоји повољна пословна клима за инвестирање у Босни и Херцеговини, што је потврђено и бројним успјешним примјерима излагача на Конференцији, али да није довољно презентована, на чему се треба интензивно радити.

Конференција је организована у оквиру пројекта Дијаспора за развој, који је пројекат Владе Швајцарске и Министарства за људска права и избјеглице, у партнерству са UNDP и IOM у БиХ.

Босанска Крупа: Одржан "BH Roots- Promoting EU Values"

Од 30. јула до 5. августа 2018. године у Босанској Крупи је одржан "BH Roots – Promoting EU Values" у организацији BH Roots NGO из Данске и Савеза бх. удружења у Данској.

Овом догађају је присуствовало око 40 младих из Данске, Енглеске, Њемачке, Аустрије, Турске и Босне и Херцеговине, старосне доби од 18 до 30 година.

БХ Роотс НГО организација младих регистрована је у Краљевини Данској, али подручје рада је широм Европе и у Босни и Херцеговини, а окупља младе који су рођени у дијаспори, који студирају ван Босне и Херцеговине и који живе и раде у Босни и Херцеговини.

Савез бх. удружења у Данској је организатор овог пројекта у оквиру програма Ерасмус+, а дио пројекта у 2018. години одлучили су да реализују у Босни и Херцеговини, због подршке локалним зајдницама.

У оквиру овог догађаја разговарано је о темама: ЕУ вриједности, мотивација младих и могућности будуће сарадње младих у дијаспори и Босни и Херцеговини. Осим радионица о теми интеркултуралности и конструктивних дискусија, учесници пројекта су имали прилику да слушају и предавања о очувању идентитета и важности групног и индивидуалног развоја.

Ову активност подржало је Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине чији

су представници 3. августа 2018. године одржали састанак са младима и организаторима скупа, гдје су презентоване активности Министарства према исељеништву. Истакнуто је да Министарство жели у наредном периоду да проведе низ активности за што треба активну подршку младих у дијаспори.

Овај пројекат представља пионирски подухват, а компетенције и знања која ће млади да понесу са овог догађаја могу да буду од велике користи за будуће активности усмјерене на младе у дијаспори. Закључено је да је ово тек почетак међусобне сарадње и да Министарство у наредном периоду усмјерава своје активности управо на младе у дијаспори, те планира да проведе низ активности за што треба њихову активну подршку. Млади су подржали напоре и активности Министарства усмјерене према исељеништву и показали вољу за интензивном сарадњом.

Представници Министарства су са организаторима скупа посјетили Армина Халитовића, начелника Општине Босанска Крупа, гдје је разговарано о питањима младих и могућностима међусобне сарадње.

Начелник Халитовић је рекао да су Ерасмус+ пројекти одлична прилика за младе људе да науче нешто ново, размијене искуства и подијеле своје знање са другима. Он је додао да је сретан што је овакав пројекат имплементиран баш у Босанској Крупи, те захвалио Културно-умјетничком друштву „Грмеч“, суорганизатору скупа, што је још једном препознало вриједност пројекта и довело ове младе људе у Босанску Крупу.

Представници Министарства су понудили начелнику Халитовићу закључивање Меморандума о сарадњи, с обзиром на бројне припаднике дијаспоре из овог краја, који могу да буду велики потенцијал за развојне процесе ове општине и уопште Босне и Херцеговине.

Боровац: Желимо већи утицај исељеништва на развој Босне и Херцеговине

Министрица за људска права и избјеглице БиХ Семиха Боровац изјавила је да Министарство на чијем је челу жели да се што више осјети утицај исељеништва на свеукупни развој БиХ.

“Оно што желимо да урадимо када говоримо о исељеништву јесте да се заиста осјети њихов утицај у БиХ, не само кроз друштвено-економски развој, него и кроз све остале области”, рекла је Боровац у изјави за медије током 9. Сарајево Бизнис Форума 2018.

Министрица Боровац је учесница панела о улози жене у водству у развоју који је одржан у оквиру Форума.

“Оно што сада чинимо на плану увезивања са исељеништвом је управо да смо израдили мапирање нашег исељеништва у погледу људских потенцијала и онога што имамо у исељеништву, међу којима је, наравно, један значајан број жена које су итеткако признате у земљама пријема и које су преузеле и водеће улоге у неким областима или у власти у тим земљама”, рекла је Боровац те додала како ће ово бити прилика да се након мапирања говори и о тим врстама повезивања и сарадње.

Истакла је како само у Сјеверној Америци

има знатан број жена које могу да учествују у преносу знања и које су ангажоване у организацији која окупља успјешне Босанце и Херцеговце из различитих области њиховог дјеловања.

Подсјетила је да су жене ту лидери у областима здравства, ИТ-сектора и да су спремне да помогну и своје знање пренесу појединцима, институцијама и организацијама у БиХ.

Боровац: Активности на изради оквирне стратегије БиХ о сарадњи са исељеништвом

Министрица за људска права и избјеглице БиХ Семиха Боровац изјавила је на конференцији за новинаре након 139. сједнице Савјета министара Босне и Херцеговине да су, након усвајања Политике о сарадњи са исељеништвом, покренуте значајне активности на реализацији овог документа.

Према њеним ријечима, то је био основ за вишемилионске пројекте међународног карактера у вези сарадње са исељеништвом.

„Потписали смо споразум са 28 градова и опћина/општина које су већ почеле, на неки начин, од донација, међународних, да користе средства за унапређење својих капацитета унутар локалних заједница за сарадњу са исељеништвом“, навела је Боровац.

Додала је да је недавно промовисан први веб портал, а припремају и портал за интерактивно допунско образовање „на које наши исељеници већ

дуго чекају“.

Министрица Боровац је напоменула да је почела и активност на изради оквирне стратегије БиХ о сарадњи са исељеништвом.

„Ово су све, на неки начин, добри предзнаци, да само у годину дана имамо јако значајно интересовање наших исељеника, тако да у Њемачкој формирамо прво представничко тијело састављено од представника из БиХ унутар Њемачке, које има троструку улогу, сарађиваће међусобно, са властима у Њемачкој и у БиХ“, навела је министрица Боровац.

Казала је да су завршили мапирање за 10 земаља свијета гдје су наши исељеници најбројнији.

Нагласила је да ће, први пут, наша земља имати податке о људским потенцијалима наших исељеника који ће врло брзо бити презентовани.

Цирих: Одржана 25. годишња Скупштина Матице БиХ

У Цириху је 7. априла одржана 25. редовна годишња Скупштина Матице Босне и Херцеговине, интернационалне организације која његује и ради на очувању научне и културне баштине Босне и Херцеговине, а којој је на позив организатора присуствовала и представница Министарства за људска права и избјеглице БиХ.

Матица БиХ основана је у јануару 1993. године и респектабилна је организација која има између 500 и 600 чланова и симпатизера.

Предсједник Матице БиХ Хамдија Кочић у уводном излагању на годишњој Скупштини казао је да ове године Матица БиХ слави 25. годишњицу постојања, те презентовао активности ове организације током 2017. године.

„Током прошле године организовали смо филмско вече “Поглед иза кулиса – Како се ради филм?”, са редитељком и филмском продуцентом Андреом Штака и приказивање филма „Госпођица“. Такођер, организован је седми по реду Мини Економски Форум, на којем је потписана “Цирихшка декларација”, која има за циљ успоставу техничке и стручне сарадње градова и научних институција, око будућег урбаног развоја града Сарајева а чији су потписници Град Сарајево, Град Цирих, ЕТН Zurich Katedra Urban-Think Tank “Reactivate Sarajevo” пројекат“, казао је Кочић.

Он је додао да је у октобру 2017. године одржана трибина Матице Босне и Херцеговине „Чудновате временске направе“ на којој је гост био умјетник, сајција, иноватор Мики Елета, док је на трибини “БУКА у Цириху – Слобода говора и улога медија у пост-конфликтном друштву у Босни и Херцеговин”

гостовао новинар и публициста Александар Трифуновић & Магазин “БУКА”.

„Седми Гала бал Матице Босне и Херцеговине одржан је 25. новембра 2017. године, а у децембру смо организовали трибину: Држава по мјери појединца? Перспективе за либералну Босну и Херцеговину, на којој је гост био др. Адис Мерџановић. Активности у овој години почели смо свечаном Академијом поводом 25. година оснивања Матице Босне и Херцеговине“, истакао је Кочић.

Као гост на годишњој Скупштини, представница Министарства за људска права и избјеглице БиХ Злата Смајић је презентовала активности Сектора за исељеништво, с фокусом на Политику о сарадњи са исељеништвом и динамиком њене реализације. Изразила је подршку дугогодишњем ангажману Матице на очувању научне и културне баштине БиХ и честитала им јубиларну 25. годишњицу постојања. Упознала је присутне о стратешким циљевима Политике о сарадњи са исељеништвом и активностима које се реализују у циљу имплементације мјера предвиђених Политиком: припремне активности на изради Оквирне Стратегије, јачању капацитета јединица локалне самоуправе за сарадњу са исељеништвом, успостављање механизма за представљање исељеништва у земљама пријема, истраживање о профилу исељеништва у 10 земаља пријема с посебним нагласком на економске и академске потенцијале у исељеништву. Такође, презентовала је Интерактивни портал за дијаспору из БиХ и могућности које овај портал нуди исељеништву у циљу унапређења међусобне комуникације.

Вијеће страних инвеститора:

Пословни барометар 2018.

Вијеће страних инвеститора (ВСИ) у Босни и Херцеговини је крајем јуна 2018. године објавило друго издање Пословног барометра, истраживање које садржи низ корисних информација о препрекама у пословању у Босни и Херцеговини, користима инвестирања, те главним разлозима за реинвестирање у Босни и Херцеговини.

Резултати истраживања бит ће кориштени за унапријеђење положаја и захтјева инвеститора према институцијама у Босни и Херцеговини, с циљем побољшања регулаторног оквира, ефикасности државне управе и политичких одлука ради јачања позиције актуелних инвестиција и подстицања нових.

У сажетку Пословног барометра наводи се да, иако је Босна и Херцеговина одредила да је привлачење страних инвеститора један од стратешких приоритета, жељени ниво инвестиција још није достигнут због политичке нестабилности, компликоване административне структуре, обимне бирократије и недовољно потицајног пословног окружења.

Међу чланицама ВСИ 77% њих сматра да је пословно окружење у Босни и Херцеговини непредвидљиво, што свакако умањује могућност привлачења страних инвестиција. Ипак, без обзира на уочене препреке на које су чланице ВСИ указале у овом истраживању, 84% постојећих инвеститора је спремно препоручити Босну и Херцеговину као земљу за улагање, а 70% њих планира реинвестирати у Босну и Херцеговину у наредне три године.

Инвеститори су идентифицирали високо образовани кадар, махом техничке и економске струке (машинске инжењере и инжењере електротехнике, програмере, менаџере) као најпожељније профиле запосленика. Међутим, инвеститори су, такођер, у потрази за осталом техничком стручном радном снагом. У 2017. години код 49% компанија које су учествовале у истраживању дошло је до пораста броја запослених.

Укратко, ово истраживање је показало да чланице ВСИ инвестирају у Босну и Херцеговину

због њеног географског и стратешког положаја и потенцијала домаћег тржишта, као и због постојећих ресурса и логистике у Босни и Херцеговини.

Пословни барометар допуњује Бијелу књигу коју, такођер, објављује ВСИ, а која садржи конкретне препоруке за побољшање пословне и инвестиционе климе у Босни и Херцеговини.

Вијеће страних инвеститора је непрофитна пословна асоцијација која представља интересе страних компанија у Босни и Херцеговини. Циљеви ВСИ су побољшање инвестиционог и пословног окружења у Босни и Херцеговини, те промоција комуникације и сарадње између ВСИ и власти у Босни и Херцеговини.

Вијеће страних инвеститора основано је 2006. године, а његове чланице су више од 50 интернационалних и регионалних компанија из различитих сектора: металне индустрије, рударства, грађевинарства, правних и финансијских услуга, нафте и енергије, трговине, банкарства, телекомуникација, производње хране и пића и многих других. Чланице ВСИ до сада су у Босну и Херцеговину инвестирале више од девет милијарди КМ и запослиле више од 20.000 особа.

Пословни барометар и Бијела књига доступни су на службеној страници ВСИ <http://www.fic.ba>.

Културна и друштвена историја народа Босне и Херцеговине – Уџбеник за допунску наставу за 5, 6, 7, 8. и 9. разред основне школе за дјецу у исељеништву

У мају ове године одштапан је уџбеник намијењен дјеци у босанскохерцеговачком исељеништву, која похађају наставу од 5. до 9. разреда у допунским основним школама, а који носи наслов „Културна и друштвена историја народа Босне и Херцеговине“.

Издавач овог уџбеника је Министарство цивилних послова БиХ, а бит ће од великог значаја за младу босанскохерцеговачку популацију која живи изван своје домовине, као и за наставно особље које изводи наставу у складу с актуелним Наставним планом и програмом за допунске школе у босанскохерцеговачком исељеништву.

Аутори који су радили на припреми овог уџбеника су кроз наставну грађу обухватили најважније елементе друштвеног и културно-историјског идентитета Босне и Херцеговине и он садржи поглавља која се баве језицима и књижевности народа Босне и Херцеговине, музичком и ликовном културом, географијом и историјом. Уџбеник је усклађен с Наставним планом и програмом и прилагођен садржајно узрасту ученика, а аутори су настојали да испоштују норму стандардних језика, која је препозната у ономе што је заједничко за службени босански, хрватски и српски језик у Босни и Херцеговини и два писма која су у употреби.

30. Сарајевски сајам књига: Одржано 29 промоција дјела аутора и издавача из дијаспоре

На 30. Сарајевском сајму књига, одржаном од 18. до 23. априла 2018. године у оквиру програма представљања аутора, издавача и научне литературе, Сектор за исељеништво је учесницима организовао 29 промоција дјела 20 аутора, двије издавачке куће и једног удружење грађана из десет земаља.

Представљена су дјела Дениса Целића (Данска), др. Сане Хећо (Шведска), Исмета Бекрића (Словенија), Емине Чабаровдић-Камбер (Њемачка), Шиме Ешића (Њемачка), Сафете Осмићић (Холандија), Везува Башића (Данска), Изета Муратспахића (Шведска), Јасне Шамић (Француска), Сафије Бевандић (Аустралија), Асима Смајић-Чошабић (Француска), Смаила Јонуза (Шведска), Бисере Суљић-Бошкаило (Њемачка), Златка Лукића (Норвешка), Хусеина Исмаиловића (Њемачка), Мидхата Медића (Шведска), Мурадифа Ћате (Њемачка). Представљене су и издавачке

куће „Босанска ријеч“ Wuppertal –Тузла и КДБХ Препород Загреб, те издања Бошњачког културног савеза Словеније.

Сајамску награду за најбољу дјечију књигу добио је Мухидин Шарић за књигу “Бајка о гаврану Гаку” у издању ИК “Босанска ријеч” Wuppertal –Тузла. Одлуком директора КЈКП Центар “Скендерија” - Сарајевског сајма специјално сајамско признање додијељено је за 25 година постојања и рада ИК “Босанска ријеч” Wuppertal –Тузла.

Оно што је карактеристика и овогодишњег представљања аутора, издавача и научне литературе на Сарајевском сајму књиге је показано интересовање аутора и издавача за учешће на Сајму. Међутим, запажен је мали број аутора научне и стручне литературе (једна учесница), те мали број аутора млађе генерације.

Школа босанског језика у Новом Јужном Велсу за дјецу узраста од 7. до 10. Разреда

Учење “других језика осим енглеског” (LOTE) у редовним школама у Аустралији је регулисано на државном нивоу, при чему свака држава акредитује учење “страних” језика у својим школама.

Од 2004. године, у држави Викторија, „босански као други језик“ препознат је као изборни предмет једнак свим другим предметима заједно са већ постојећих 47 језика, међу којима су и српски и хрватски језик.

Од 2018. године ову могућност ће имати и дјеца бх. исељеника узраста од 7-10 разреда који похађају школе у Новом Јужном Велсу.

Босанска школа у Сиднеју, уз сарадњу са Амбасадом Босне и Херцеговине у Канбери, постигла је договор са суботњом школом за друштвене језике NSW о увођењу босанског језика у наставни програм.

Овим је дјеци бх. исељеника узраста од 7 -10 разреда који похађају школе у Новом Јужном Велсу отворена могућност изучавања босанског језика као изборног предмета. Настава може да почне већ од другог тромјесечја 2018. године, под условом да се пријави најмање 10 заинтересованих ученика. Настава ће првобитно да се одржава у једној од државних школа

у Ливерпулу, с намјером да се у будуће прошири и у друге наставне центре у Сиднеју.

Суботња школа за друштвене језике у Новом Јужном Велсу (Saturday School of Community Languages) је државна средња школа која, још од 1978. године, омогућава ученицима да уче језик њиховог поријекла, у случајевима гдје се тај језик не учи у средњој школи коју похађају.

Суботњу школу у Новом Јужном Велсу похађа преко 3250 ученика од 7–12 разреда гдје уче 24 различита језика: Арапски, арменски, бенгалски, кинески (мандарински), хрватски, филипински, хинди, мађарски, талијански, јапански, кмерски, корејски, македонски, малтешки, грчки, перзијски, пољски, португалски, пенџабски, српски, шпанолски, турски, украјински и вијетнамски.

Програм у школи је одобрен према едукативним стандардима Новог Јужног Велса.

Одржана прослава Јубиларни 20. сусрети БХ допунских школа у Великој Британији

У организацији удружења ВН UK Network 30. 06. 2018. године у Лондону је одржана прослава Јубиларни 20. сусрети БХ допунских школа у Великој Британији.

У име Сектора за исељеништво Министарства за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине манифестацији су присуствовале Исма Станић, шефица Одсјека за привредну, образовну, научну и културну сарадњу и Ана Јуди Галић, шефица Одсјека за статусна питања и ин формисање исељеништва. На почетку програма, Емма Имамовић је на виолини одсвирала химну Босне и Херцеговине.

Јубилеј је отворио Сабит Јакуповић, предсједник БХ УК Нетворк и кратко резимирао рад удружења у задњих двадесет година.

Скуп су поздравиле Биљана Лучић, први секретар у Амбасади БиХ у Лондону и Исма Станић, шефица Одсјека за привредну, образовну, научну и културну сарадњу са исељеништвом, која је у свом обраћању нагласила значај рада са дјецом у очувању матерњег језика и културе у исељеништву, честитала 20 година успјешног рада и зажељела даљи успјех у раду, као и да Министарство за људска права и избјеглице БиХ подржава њихов рад и стоји на располагању за помоћ.

Услиједио је културно-умјетнички програм у којем су учествовали ученици пет допунских школа у Великој Британији: Хертфордшире, Бирмингема, Ковентри, Дерби и Викторија Лондон, те КУД „Босански бисери“ Дерби и КУД „Младост Босне“ из Бирмингема.

Након културно-умјетничког дијела програма, организовано је оцјењивање ликовних радова ученика допунских школа. Након што је комисија изабрала најбоље радове, побједницима су уручене пригодне награде за прво, друго и треће мјесто о теми мотиви из Босне и Херцеговине и слободним темама.

У спортском дијелу догађаја, одржане су спортске игре за ученике допунских школа, након чега су представнице Министарства за људска права и избјеглице БиХ побједницима уручиле награде за освојена прва, друга и трећа мјеста.

“Дијаспора за развој”: Посјета општинама Кључ, Сански Мост и Приједор

У оквиру пројекта „Дијаспора за развој” одржана је теренска посјета општинама Кључ, Приједор и Сански Мост, како би се представници Министарства за људска права и избјеглице БиХ, Владе Швајцарске и UNDP-а БиХ упознали о досадашњим активностима пројекта.

У општини Кључ свечано је отворен Уред за дијаспору, као једна од активности које проводи ова општина у склопу пројекта “Дијаспора за развој”. Овом приликом присутним су се обратили Кемо Сарач, помоћник министрице за људска права и избјеглице, Barbara Dätwyler Scheuer, директорица за сарадњу у Амбасади Швајцарске, Sukhrob Khoshmukhamedov, замјеник резидентне представнице UNDP-а и Неџад Зукановић, начелник Општине Кључ истичући значај и улогу дијаспоре за развој Босне и Херцеговине.

Помоћник министрице у Сектору за исељеништво Кемо Сарач честитао је представницима Општине Кључ на отварању Уреда и зажелио им успјех у раду. Истакао је да је, отварањем Уреда, локална заједница, заправо, препознала капацитете које дијаспора има и одаслала јасну поруку да жели посветити већу пажњу сарадњи са дијаспором, него што је то до сада био случај.

Основни циљ Уреда за дијаспору је успостављање систематизираних комуникације и сарадње са бх. грађанима који живе и раде ван БиХ, као и унапрјеђење комуникације са другим јединицама локалне самоуправе, Сектором за исељеништво Министарства за људска права и избјеглице и другим институцијама. Између осталог, Уред за дијаспору ће имати и задатак да координира приликом организовања посебних догађаја за дијаспору и ради на промоцији пројекта јавно-приватног партнерства у локалној заједници из различитих области.

Приликом посјете општини Приједор делегација је посјетила успјешне фирме и инвеститоре из дијаспоре: Аустронет и Цромех и разговарала са градоначелником Приједора Миленком Ђаковићем о реализацији актуелних пројеката у склопу пројекта D4D на подручју града Приједора.

Градоначелник је нагласио значај реализације оваквих пројеката за локалну заједницу и Босну и Херцеговину у цјелини, и изразио жаљење због суспензије свих даљњих пројеката на територији Републике Српске због Одлуке Владе Републике Српске о повлачењу из пројекта “Дијаспора за развој”. У контексту тога, изразио је своју спремност за даљњу сарадњу по свим питањима, а нарочито када је ријеч о дијаспори и истакао да ће настојати да информише надлежне институције о томе колико је пројекат “Дијаспора за развој” до сада допринио развоју локалне заједнице и да се у складу с тим коригује и Одлука Владе која је донесена.

Компанија „Аустронет“ производи мреже за различите потребе, односно рекламне мреже за тениске терене, те заштитне мреже у грађевинарству. Компанија сарађује с великим грађевинским брендovima у свијету и извози 97% укупне производње. Тренутно је у фирми упуслено око 90 особа, а више од половине су жене. Фирма Цромех, која дјелује у металној индустрији, са тренутно запослена 34 радника, чак 80 посто својих производа пласира на тржишта Швајцарске, Њемачке, Аустрије и Италије.

У општини Сански Мост делегација је посјетила фирме ЦНЦ Лаб и ГАТ д.о.о. које у оквиру пројекта D4D реализирају активности на преносу знања и вјештина из дијаспоре, као и увођењу нових технологија чиме доприносе унапрјеђењу конкурентности у БиХ и стварању нових радних мјеста.

ЦНЦ Лаб и ГАТ д.о.о. су основане уз помоћ људи из дијаспоре и израсле су у реномиране фирме у металопрерађивачком сектору које готово укупан производни асортиман пласирају на инострано тржиште. У фирми ЦНЦ Лаб, у циљу унапрјеђења квалитета радне снаге, програм обуке радника је завршило 15 незапослених особа, од којих је десет засновало радни однос.

Представници Министарства за људска права и избјеглице БиХ, Владе Швајцарске и UNDP су одржали састанак са Фарисом Хасанбеговићем, начелником општине Сански Мост, на којем је разговарано о питању сарадње са дијаспором и значају реализације пројекта “Дијаспора за развој” за локалну заједницу. Општина Сански Мост је одавно препознала дијаспору као огроман потенцијал и усмјерила је своје активности на пројекте повезивања дијаспоре са развојем локалне заједнице.

Теренска посјета партнерима у ове три општине показала је да се пројекат D4D успјешно реализује, а успјешни примјери посјећених фирми, које и даље развијају и отварају нова радна мјеста, су конкретан резултат настојања Владе Швајцарске да помогне БиХ.

Учешће дијаспоре из БиХ у Шведској у трговини и предузетништву у БиХ

Амбасада Шведске у БиХ, у сарадњи са Спољнотрговинском комором БиХ, организовала је 06. 06. 2018. године у Сарајеву конференцију на којој је разговарано о трговинским односима БиХ и Шведске, искуствима шведских предузетника и компанија у БиХ, могућностима проширења пословних прилика с обзиром на ЕУ интеграцију БиХ, као и улози дијаспоре у развијању трговинских односа између БиХ и Шведске.

Конференцију су отворили амбасадор Шведске у БиХ Андерс Хагелберг, председник Спољнотрговинске коморе БиХ Ахмет Егрлић и замјеник министра спољње трговине и економских односа БиХ Мато Фрањичевић.

У панелима су учествовали представници Сектора за исељеништво Министарства за људска права и избјеглице БиХ, ФИПА-е, Вијећа страних инвеститора у БиХ, АПУ мреже – организације дијаспоре у Шведској, академског сектора у БиХ, те предузетници из Шведске у БиХ.

Посебна пажња на конференцији посвећена је предузетницима из Шведске који воде поријекло из БиХ, а који реализују и развијају пословне прилике у БиХ, истовремено доприносећи расту и стварању радних мјеста како у БиХ тако и у Шведској.

Конференција је била прилика да се чују подузетници из Шведске који воде поријекло из БиХ, да се чују њихове приче и искуства у реализацији пословних прилика у БиХ и развијању трговинских односа између БиХ и Шведске. Њихове иницијативе подстичу да се чини више како би се унаприједили односи између двију земаља. Дијаспора је један од потенцијала који повезује БиХ и Шведску и треба је користити у даљем развоју економских и културних веза.

У Шведској живи око 70.000 особа поријеклом из БиХ, које одржавају снажне везе између БиХ и Шведске доприносећи тако свеукупној билатералној сарадњи између двију земаља.